

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:004.9:654.19

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17728345>

**Аудіовізуальні медіа у контексті набуття цифрової компетенції
студентів мистецьких закладів вищої освіти**

Гончарук Сергій Миколайович

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри тележурналістики, професор з наказу, Київський національний університет культури і мистецтв, вул. Є. Коновальця, 36, м. Київ, Україна, 01601, <https://orcid.org/0000-0003-0878-6143>

Прийнято: 13.05.2024 | Опубліковано: 29.05.2024

Анотація: У статті досліджено проблематику використання аудіовізуальних медіа в процесі набуття цифрової компетенції студентами мистецьких закладів вищої освіти. Уточнено ролі аудіовізуальних технологій в посиленні ефективності впровадження інноваційних методів навчання. Розглянуто можливості використання аналізу візуальних та аудіовізуальних текстів в контексті набуття цифрової компетенції та технологічно-дидактичної підготовки майбутніх фахівців галузі культури і мистецтв.

Констатовано, що аудіовізуальні медіа, як квінтесенція форм соціальної комунікації, що безпосередньо працюють із зображеннями, фотографіями та аудіо для передачі повідомлень, сприяють розвитку нових педагогічних, дидактичних та методичних стратегій, взаємодії між студентами та креативного підходу до осмислення навчального матеріалу. Констатовано, що рівень ефективності оптимізації навчального процесу засобами аудіовізуальних медіа

безпосередньо залежить від планування, організації, впровадження, контролю та оцінки освітніх протоколів, пов'язаних із аудіовізуальними інструментами.

За результатами дослідження доведено, що перспективною ініціативою, спрямованою на підвищення рівня набуття цифрової компетенції студентами мистецьких закладів вищої освіти є модернізація відповідних навчальних програм засобами включення аналізу аудіовізуальних форм. Це сприяє навчанню майбутніх працівників галузі культури і мистецтв стратегіям критичного аналізу та розвитку творчих навичок, що дозволять створювати та оцінювати власні аудіовізуальні твори в цифровому форматі.

Висловлено думку щодо перспектив впровадження аналізу аудіовізуальних текстів у навчальні програми базової підготовки студентів мистецьких закладів вищої освіти України, розроблених відповідно до стандартів ЮНЕСКО щодо інформаційно-цифрової компетентності.

Ключові слова: мистецькі заклади вищої освіти, аудіовізуальні медіа, цифрова компетенція, аудіовізуальні технології, модернізація навчальних програм, аналіз аудіовізуальних текстів.

Comprehensive analysis of audiovisual texts as an educational practice for forming digital competence of students of art institutions of higher education

Serhiy Mykolayovych Honcharuk

Candidate of Pedagogical Sciences, Head of the Department of Television Journalism, Professor by Order, Kyiv National University of Culture and Arts, 36 Ye. Konovaltsya St., Kyiv, Ukraine, 01601, <https://orcid.org/0000-0003-0878-6143>

Abstract: The article examines the issue of using audiovisual media in the process of acquiring digital competence by students of higher education institutions of art. The role of audiovisual technologies in enhancing the effectiveness of implementing innovative teaching methods is specified. The possibilities of using the

analysis of visual and audiovisual texts in the context of acquiring digital competence and technological and didactic training of future specialists in the field of culture and arts are considered.

It is stated that audiovisual media, as the quintessence of forms of social communication that directly work with images, photographs and audio to transmit messages, contribute to the development of new pedagogical, didactic and methodological strategies, interaction between students and a creative approach to understanding educational material. It is stated that the level of effectiveness of optimizing the educational process using audiovisual media directly depends on the planning, organization, implementation, control and evaluation of educational protocols related to audiovisual tools.

The results of the study prove that a promising initiative aimed at increasing the level of acquisition of digital competence by students of art institutions of higher education is the modernization of relevant curricula by means of including the analysis of audiovisual forms. This contributes to the training of

future workers in the field of culture and arts in strategies of critical analysis and the development of creative skills that will allow them to create and evaluate their own audiovisual works in digital format.

The opinion is expressed on the prospects for introducing the analysis of audiovisual texts into the curricula of basic training for students of art institutions of higher education in Ukraine, developed in accordance with UNESCO standards on information and digital competence.

Keywords: art institutions of higher education, audiovisual media, digital competence, audiovisual technologies, modernization of curricula, analysis of audiovisual texts.

Постановка проблеми. Безпрецедентний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в першій чверті ХХІ ст. зумовив трансформаційні процеси, що торкнулися всіх галузей людської життєдіяльності, зокрема і освіти.

У системі вищої освіти вони стали каталізаторами розробки інноваційних навчальних сценаріїв, підходів, методів та власне ресурсів. В процесі інтегрування інформаційно-комунікаційних технологій в навчальну практику мистецьких закладів вищої освіти суттєвих змін зазнав процес викладання. На сучасному етапі існує широкий інструментарій, що сприяє покращенню розробки освітньої діяльності та підвищенню якості навчання. Одним із таких інструментів є аудіовізуальні медіа, що виникли у відповідь на пошук ресурсів, які сприяють підвищенню якості процесу навчання та розвитку цифрових навичок у студентів мистецьких спеціальностей.

Досягнення цифрової компетентності передбачає ефективне та креативне управління навичками, що пов'язані з доступом і обробкою інформації як знань через різноманітні цифрові канали та платформи. У цьому контексті зростає необхідність розширення навчальних програм у мистецьких закладах вищої освіти, спрямованих на розвиток таких навичок. Виклики XXI ст., пов'язані з динамікою розвитку технологічних досягнень аудіовізуальних медіа, зумовлюють нагальність створення нових навчальних підходів для розвитку навичок критичного мислення студентів мистецьких спеціальностей. Зокрема, однією з потенційно корисних для набуття професійних компетенцій майбутніх працівників галузі культури і мистецтва є програма базової цифрової аудіовізуальної грамотності, спрямованої на читання та аналіз елементів, що складають аудіовізуальні повідомлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика використання аудіовізуальних медіа в навчальному процесі для формування професійних компетенцій – один із напрямів педагогічного знання, що викликає стійкий науковий інтерес. Так, наприклад, потенціал використання цифрових технологій (роликів, викладених на платформі YouTube) у формуванні фонетичної компетенції майбутніх фахівців розглядає Н. Саєнко [5]. Авторка приходить до висновку щодо перспективності підходу до навчання іноземних мов з використанням АВП. Сучасний стан впровадження компетентнісного підходу

в освітній процес підготовки майбутніх журналістів аналізують О. Наливайко, О. Манченко та О. Рудченко в публікації «Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців журналістики» [6]. Авторами наголошено на доцільності залучення інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема проєктних методів навчання із залученням цифрових технологій, іноземних та вітчизняних Інтернет-видань та блогів. Дослідженню феномену медіаосвіти у мистецькій галузі та висвітленню педагогічного потенціалу цифрових технологій у модернізації професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва присвячено статтю Ч. Вей [2]. Дослідниками визначено їх переваги порівняно з традиційними формами подання інформації, зокрема наголошено на тому, що використання мультимедійних і аудіовізуальних засобів сприяє посиленню ефективності навчання, дозволяє обирати власну траєкторію навчання, допомагає стимулювати критичне мислення та розвивати здатність аналізувати інформацію. Особливості навчання студентів професійної майстерності в мистецьких закладах вищої освіти досліджують Т. Биркович, А. Варивончик та Б. Мазур [1]. Кривонос М. П. аналізував структурні компоненти цифрової компетентності сучасного педагога та окреслював вимоги до її формування у професійній діяльності [4]. Саєнко Н. досліджувала ефективність застосування цифрових технологій у процесі навчання фонетики студентів і доводила результативність інтеграції мультимедійних ресурсів у мовну підготовку [5]. Kathirvel K., Hashim H. обґрунтували доцільність використання аудіовізуальних матеріалів для розвитку усномовленневих умінь молодших учнів у контексті вивчення іноземної мови [11]. Lima S., Fernández F. вивчили особливості організації навчання у віртуальних освітніх середовищах та підкреслювали значення цифрових інструментів у підвищенні ефективності дистанційної взаємодії [12]. Marcos-Ramos M., Moreno-Méndez M. аналізували вплив аудіовізуальних ресурсів на формування автономності студентів під час навчання та доводили їхнє значення у структуруванні самостійної роботи [13]. Martínez-Salanova E. продемонстрував освітній потенціал кіно як засобу

розвитку аналітичного мислення і формування навчальної мотивації у студентів [14]. Pibernat-Vila M. дослідив, як сучасне аудіовізуальне середовище впливало на соціалізацію підлітків і трансформацію гендерних уявлень [15]. Simon J.-P., Benghozi P.-J. аналізували зміни у сфері аудіовізуальних медіа під впливом цифрових технологій і окреслювали ключові тенденції регуляторних трансформацій у Європі [16].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на те, що різноманітним аспектам використання аудіовізуальних медіа в процесі набуття професійних компетенцій у системі сучасної вищої освіти приділено значну увагу українськими науковцями, практично недослідженим лишається питання розвитку цифрової компетенції у студентів мистецьких ЗВО та впливу на цей процес аудіовізуальних медіа.

Це зумовлює необхідність наукового осмислення практики модифікації навчальних програм для студентів мистецьких спеціальностей в контексті інтегрування інноваційних розробок, спрямованих як на розширення використання аудіовізуальних медіа в навчальному процесі, так і методів аналізу та створення аудіовізуальних текстів з метою набуття інформаційно-цифрової компетенції, що відповідає рівню сучасного ринку праці.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є уточнення ролі аудіовізуальних технологій в посиленні ефективності впровадження інноваційних методів навчання; виявлення місця та значення аудіовізуальних медіа в процесі набуття цифрової компетенції студентами мистецьких закладів вищої освіти; розгляд практики аналізу візуальних та аудіовізуальних текстів в контексті цифрової компетенції та технологічно-дидактичної підготовки майбутніх фахівців галузі культури і мистецтв.

Виклад основного матеріалу дослідження. Технологічний прогрес сприяв появі нового уявлення про аудіовізуальні медіа; вони не обмежуються поєднанням фотографій, зображень та аудіо, але також покращили інтерактивність зі студентом, ставши потужними дидактичними ресурсами. Ці

технологічні ресурси характеризуються своєю адаптивністю до темпу та стилю навчання студентів, дозволяючи їм самостійно регулювати процес відповідно до своїх когнітивних характеристик та потреб. Таким чином, аудіовізуальне програмне забезпечення покращує автономне навчання та є корисним для розвитку освіти у віртуальних середовищах [12, с. 3]. Вони також сприяють конструктивістському навчанню на основі активних методологій, що заохочують участь студентів.

Подальше дослідження вимагає уточнення концепції аудіовізуальних медіа та аудіовізуальної освіти. У досліджуваному випадку аудіовізуальні матеріали є квінтесенцією засобу соціальної комунікації, які безпосередньо пов'язані із зображенням, фотографією та аудіо, що дозволяють передавати певні повідомлення; це технологічні ресурси, які можна використовувати в освітніх цілях [11]. Ці медіа допомагають зробити навчання динамічним, точним, зрозумілим та адаптованим до конкретних характеристик учнів. Варто підкреслити, що аудіовізуальні медіа сприяють розумінню контенту, який є дуже важливою частиною будь-якого процесу соціалізації [15, с. 530].

Відповідно до нового соціального контексту, сформованого технологічним розвитком, аудіовізуальні медіа зазнали структурних та концептуальних змін, які роблять їх важливим засобом соціокультурної комунікації для передачі знань. Ці медіа сприяють розумінню контенту через органи чуття зору та слуху; аудіовізуальне розуміння базується на слуховій та візуальній інформації, яку людина отримує одночасно. Це пояснюється тим, що через слух 20% інформації, яка досягає приймача, перетворюється на знання, 70% - через зір, а решта 10% - через інші органи чуття (смак, нюх та дотик). Таким чином, поєднуючи кілька органів чуття, навчання відбувається швидше та ефективніше, що призводить до більш міцних та тривалих знань. Аудіовізуальні медіа дозволяють легко та швидко інтерпретувати інформацію, оскільки вона надходить до приймача одночасно; саме тому вони часто використовуються в робочому, соціальному та освітньому середовищі.

На думку дослідників, аудіовізуальні медіа як навчальні матеріали – це: сукупність слухових, візуальних та графічних елементів, які впливають на органи чуття учнів, пробуджуючи їхній інтерес до навчання, тим самим досягаючи змістовного навчання [9]. Аудіовізуальні медіа привертають увагу аудиторії та роблять інформацію, яку вони передають, більш доступною; таким чином, контент стає цікавішим, що полегшує розуміння повідомлення реципієнтом. З іншого боку, створення аудіовізуального твору – це складне завдання, яке вимагає ретельного планування для досягнення кращих результатів; у цьому сенсі метою є створення креативного матеріалу, де створені зображення мають упорядковану та відповідну послідовність, таким чином перетворюючи його на якісний контент. Кожен аспект виконання враховується для досягнення досконалості у творі; координація в рамках проєкції є важливою, оскільки вона забезпечує узгодженість для глядача.

Враховуючи сучасну соціально-економічну ситуацію та швидкий технологічний прогрес, навчання в галузі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) видається життєво важливим, особливо враховуючи високий рівень споживання нових технологій суспільством [13, с. 100]. Виходячи з цієї передумови, сучасна освіта має трансформуватися, адаптуючись до технологічного прогресу, що призвело до появи аудіовізуальної освіти. Аудіовізуальна освіта визначається як навчання, яке використовує аудіовізуальні ресурси та матеріали, такі як відео, аудіо, анімація, проєкції та віртуальні представлення зображення та голосу, як допоміжний засіб, що сприяє побудові знань та розвитку комунікативних здібностей учнів [8]; комунікативний намір, який повинен формулювати та відповідати потребам та інтересам академічної спільноти [10, с. 277], оскільки аудіовізуальні технології можуть бути частиною педагогічної стратегії, яка за допомогою візуальної та слухової мови дозволяє конструювати знання. Отже, аудіовізуальна освіта розуміється як технологічний підхід до навчання, який пропонує необмежені можливості для сприяння

навчанню шляхом посилення розвитку когнітивних та комунікативних процесів студентів.

Використання аудіовізуальних медіа має відповідати потребам студентів, щоб вони могли будувати свої знання на основі навколишнього контексту. Тому під час впровадження аудіовізуальних медіа в навчально-методичний процес необхідно враховувати ряд об'єктивних і суб'єктивних чинників. Аудіовізуальні медіа слід вибирати за їхньою значущістю, актуальністю та відповідністю освітнім цілям, встановленим у плануванні навчальної програми.

Для студентів мистецьких спеціальностей закладів вищої освіти засвоєння основних елементів культури, особливо у гуманістичних, мистецьких, наукових та технологічних аспектах відіграє важливе значення в процесі розвитку та закріплення у них професійних навичок, подальшого виходу на ринок праці. Закон України «Про освіту» [3] включає в національне освітнє законодавство концепцію інформаційно-цифрової компетентності серед основних компетенцій, що необхідно розвивати відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО. У своїй сукупності компетенції розглядаються як здібності з потенціалом мобілізації знань і технік, що дозволяє їх розвиток через рефлексію над діями як засіб удосконалення рівня майстерності, «сукупність якостей особистості, що дозволяють реалізувати їй комунікативні, методологічні, професійні та інші види вмінь» [7, с. 140]. Сфера компетенції виходить за рамки звичайного, оскільки вона стосується побудови керівних схем для щоденних дій, що враховують поведінкові моделі, що дозволяють ефективно діагностувати та/або вирішувати проблеми.

Підготовка студентів мистецьких спеціальностей в Україні тривалий час проводилася з мінімальним використанням інформаційно-комунікаційних технологій, що пояснювалося як низьким рівнем фінансування, так і відсутністю необхідної компетенції у педагогічно-викладацького складу ЗВО. Протягом останнього десятиліття можна констатувати значну активізацію зусиль мистецьких закладів вищої освіти України щодо інтегрування в навчальний

процес різноманітних інноваційних технологій, що у свою чергу зумовило розробку нових навчальних програм. У контексті особливості інформаційно-цифрової компетентності для студентів мистецьких спеціальностей мова йде про використання аудіовізуальних медіа з метою:

- отримання та розуміння інформації;
- вираження та поширення інформації;
- комунікації та соціальної взаємодії.

Аудіовізуальні медіа зарекомендували себе як цінний інструмент для посилення ефективності використання та впровадження реальних методів навчання в різноманітних освітніх контекстах. Цифрова компетентність спрямована на оптимальне використання інформаційно-комунікаційних технологій для викладання та навчання, що посприяло її позиціюванню як однієї з найбільш актуальних педагогічних та професійних компетенцій, що набула основоположного значення в сучасному освітньому контексті [4]. Створення і використання відеоматеріалів дозволяє розвивати навички спільної роботи, роботи з цифровими технологіями та комунікаціями, а також сприяє самостійному навчанню, осмисленню процесу навчання та творчості [17, с. 17].

Традиційно практика аналізу візуальних та аудіовізуальних текстів вважалася основною діяльністю в освітніх контекстах, пов'язаних із критичним використанням медіа. У розвинених суспільствах понад третина інформації, яка доходить до громадськості, має візуальний характер, що підкреслює важливість проведення загальних кампаній з візуальної грамотності, які сприяють виявленню поточного та прихованого змісту візуальних творів, таких як живопис, фотографія, скульптура, реклама, преса та комікси. Такі дії розвивають захисні механізми проти переконання та маніпуляцій і дозволяють громадянам, що беруть участь, естетично насолоджуватися візуальними та аудіовізуальними творами та етично оцінювати їх відповідно до власної системи цінностей. У цифровому суспільстві «відео формує аудіовізуальну екосистему з опорами в

медіапросторі та кіберпросторі. Ця екосистема включає кіно, телебачення, кіберкіно, кібертелебачення та кібервідео» [18, с. 163].

Сучасні освітні центри формуються як лабораторії, в яких активно відбуваються експериментування з освітніми можливостями цих цифрових медіа. Показовим прикладом є модернізація чинних навчальних програм для студентів мистецьких спеціальностей у Київському національному університеті культури і мистецтв – програми наукових дисциплін було удосконалено та розширено завдяки включенню аналізу аудіовізуальних форм, що передбачає сприяння розвитку цифрової компетенції у студентів.

З усіх аудіовізуальних медіа, кіно та телебачення мають найдовшу традицію використання в освіті з моменту їх широкого поширення в середині ХХ ст. На думку дослідників, «кіно втілює елементи комунікації, стаючи незамінним елементом як дидактичний ресурс та освітня основа для досліджень, як методологічний ключ до нових навчальних програм та фундаментальна діяльність на всіх рівнях освіти, включаючи університет» [14, с. 111]. Тому необхідно, щоб процеси соціалізації та освіти включали його як важливий культурний елемент. З дидактичної точки зору, фільм є важливим інструментом для виховання цінностей, за умови, що глядач навчений аналізувати та критикувати ті сюжетні ситуації, символи чи повідомлення, які вказують на ризики, яких слід уникати, або які сприяють розвитку особистісної та соціальної зрілості та зміцненню цінностей. З іншого боку, досягнення певного володіння основними методами написання сценаріїв та створення візуальних та аудіовізуальних текстів є особливо приємним для груп, які звикли фіксувати важливі особисті та сімейні події за допомогою фотографії та відео, враховуючи широке використання цифрових камер для фотографування та аудіовізуального запису. Так само, належне використання візуальної та аудіовізуальної творчості дозволяє активно інтегруватися у форми комунікації, характерні для суспільства знань у цифрову епоху, дозволяючи створювати візуальні тексти та аудіовізуальні матеріали для передачі ідей та/або емоцій шляхом, створення

цифрових презентацій, гіпермедійних вебсторінок (поєднання тексту, динамічної графіки, статичних та динамічних зображень (анімації), звуків (закадровий голос та музика) або відеозаписів, які можна переглядати в прямому ефірі (онлайн) або на вимогу за допомогою програм потокового відео); ретушування, покращення та/або маніпулювання фотографіями чи малюнками за допомогою комп'ютерних програм для створення та ретушування графіки; складання цифрових відеопослідовностей, вставки титрів та графіки, і, зрештою, практики цифрової художньої кінематографічної творчості.

Опанування аналізом статичних аудіовізуальних текстів дозволяє зробити крок вперед, полегшуючи здійснення аналізу фільмів, тобто критичного читання коротких аудіовізуальних документів (наприклад, телевізійної реклами та музичних кліпів), документів середньої тривалості (реklamних оголошень, новинних репортажів, трейлерів відеоігор або коротких телевізійних програм) та довготривалих документів (фільмів та великих телевізійних програм). Дидактичні можливості цифрового кіно, простота використання різних програм захоплення зображень, послідовностей та звукових доріжок дозволяють проводити справи з аналізу фільмів, музичних кліпів та рекламних роликів з більшою ефективністю та дидактичною якістю.

Аналіз аудіовізуальних форм сприяє:

- виявленню, вивченню та творчому використанню елементів візуальної грамотності в її комунікативному вимірі в аудіовізуальних творах, а також основних елементів звукової та музичної мови;
- покращенню знання про семантику аудіовізуального зображення та звуку;
- навчанню критично читати візуальні та аудіовізуальні тексти;
- перцептивно-візуальній та етико-естетичній освіті.

Аналіз аудіовізуальних форм відбувається в кілька етапів, що передбачають:

1) критичне читання візуального тексту (сприяють розкладу, читанню та критиці студентами обраного зображення);

2) мультимедійний форум (естетичний аналіз, що вимагає оцінки ряду елементів форми та змісту аудіовізуального твору);

3) аналіз ключових сцен аудіовізуального твору (декупаж: ідентифікації сцени, часового розташування, важливості сюжету та емоційного значення; аналізує різноманітних аспектів кожного кадру, що складають сцену: декорації (зміст, персонажі, рухи, жести та опис текстів, що з'являються), візуальний текст (камера, кадр/масштаб, ракурс, рух, тональність освітлення, колір, текстура, лінії візуальної сили), звуковий текст (аналіз голосу, музики та шумів, що з'являються в цьому кадрі), семантика (аналіз значень візуальних та звукових текстів і символів) та особиста критика кадру;

4) звуковий аналіз аудіовізуального твору малих форм (музичні відеокліпи, рекламний відеоролик та ін.) або окремих уривків аудіовізуального твору великих форм (художній фільм, телевізійний фільм та ін.), що відбувається в кілька етапів:

а) розгляд музичних аспектів (тембр, динаміка, текстура, гармонія, ритм, форма та мелодія), які студенти мають пов'язати з обраними музичними фрагментами;

б) образну репрезентацію обраних мелодійних фрагментів за допомогою графічного зображення, щоб краще зрозуміти їх емоційний вплив;

в) проведення інтуїтивного дослідження взаємодії музики/зображення: функція, оптичне обґрунтування, когерентність, семантична взаємодія, слухова площина та структура;

г) семантику аудіального та візуального тексту.

5) створення цифрових фільмів на довільну тематику за допомогою спеціальних додатків (практика включає основні аспекти, пов'язані з наративним, сценографічним, естетичним та освітнім компонентами,

структуровані навколо таких факторів: структура фільму, технічні аспекти, естетичні та комунікативні аспекти, а також освітні аспекти).

Практика читання візуальних текстів, пов'язаних з фільмами, сприяє створенню партиципаторних рамок, які спрямовують спостереження глядача на ті аспекти та деталі, що допомагають розкрити теперішній та підсвідомий зміст цих текстів, а також мотивують критичний перегляд аудіовізуальних творів. Освітня практика комплексного аналізу аудіовізуальних творів, що дотримується методів та стратегій мультимедійного форуму доводить свою високу корисність у розвитку дивергентного мислення, здатності до аналізу та синтезу, а також етичного та естетичного судження, серед інших професійних компетенцій.

Висновки. Аудіовізуальні медіа – квінтесенція форм соціальної комунікації, що безпосередньо працюють із зображеннями, фотографіями та аудіо для передачі певних повідомлень. Це технологічні ресурси, які можуть використовуватися в освітніх цілях, в галузі освіти вони сприяють розвитку нових педагогічних, дидактичних та методичних стратегій, взаємодії між студентами та заохочують роздуми про навчальний матеріал. Вони виконують мотиваційну, ігрову, виражальну, змістову та оціннісну функції, полегшують навчання та закріплюють засвоєний матеріал завдяки своїй здатності відтворювати контент в різноманітних форматах, роблячи навчальний процес цікавішим та ефективнішим. Рівень ефективності оптимізації навчального процесу засобами аудіовізуальних медіа безпосередньо залежить від планування, організації, впровадження, контролю та оцінки освітніх протоколів, пов'язаних із аудіовізуальними інструментами.

Однією з перспективних ініціатив, що спрямована на підвищення рівня набуття цифрової компетенції студентами мистецьких закладів вищої освіти є модернізація відповідних навчальних програм засобами включення аналізу аудіовізуальних форм. Метою даної ініціативи є сприяння навчання, пов'язаному з обробкою аудіовізуальної інформації та розвитком креативних

навичок цифрового спілкування через навчальну інтеграцію аудіовізуальних творів в освітній процес. Це розглядається дуально: навчання майбутніх працівників галузі культури і мистецтв стратегіям критичного аналізу та водночас сприяння розвитку творчих навичок, які дозволять їм створювати та оцінювати власні аудіовізуальні твори в цифровому форматі.

Аналіз аудіовізуальних текстів допомагає у всебічному розумінні символічного, експліцитного та підсвідомого змісту творів екранної культури, відтак, на нашу думку, має стати обов'язковою частиною навчальних програм базової підготовки студентів мистецьких закладів вищої освіти України, розроблених відповідно до стандартів ЮНЕСКО щодо інформаційно-цифрової компетентності.

Досвід семантичного декодування звукових фрагментів, підкреслює необхідність та можливість просування такого навчання серед студентів мистецьких спеціальностей, а також актуалізує необхідність активізації міждисциплінарних досліджень дидактичного характеру в цій галузі. Створення цифрового короткометражного аудіовізуального продукту за допомогою освітнього програмного забезпечення є цінним інструментом для подолання технофобії та розвитку креативності серед майбутніх працівників галузі культури і мистецтв.

Список використаних джерел

1. Биркович Т. І., Варивончик А. В., Мазур Б. М. Особливості навчання студентів професійної майстерності в мистецьких закладах вищої освіти. *Питання культурології*. 2021. Вип. (37). С. 103–113. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.37.2021.236008>.

2. Вей Ч. Педагогічний потенціал цифрових технологій у модернізації професійної підготовки вчителів музичного мистецтва крізь призму глобалізму. *Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія : Педагогічні науки*. 2021. Вип. 150. С. 169-178.

3. Закон України “Про Освіту”. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11> (дата звернення : 12.11.2023).

4. Кривонос М. П. Цифрова компетентність сучасного педагога. Електронни збірник наукових праць ЗОІППО. 2023. № 3(55). URL : https://eprints.zu.edu.ua/38431/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%9C%D0%9F_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf (дата звернення : 12.11.2023).

5. Саєнко Н. Використання цифрових технологій у процесі навчання фонетики студентів вишів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 64. Т. 2. С. 305-309.

6. Наливайко О. О., Манченко О. Ю., Рудченко О. Ю. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців журналістики. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2019. Випуск 44. С. 201-212.

7. Стинська В., Ящишин З., Кліщ І. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті України. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2021. Вип. 79. С. 139-142.

8. Audiovisual education. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/audiovisual-education> (дата звернення : 7.01.2024)

9. Chiriac R. The Importance of Audio-Visual Materials in Teaching ESL Vocabulary at Primary School Level. *LiBRI. Linguistic and Literary Broad Research and Innovation*. 2020. Vol. 9. no. 1 <https://doi.org/10.70594/libri/9.1/2>

10. Forero-Sandoval J. D., Díaz-Buitrago E. Implementación de recursos audiovisuales como estrategia de validación pedagógica. *Anagramas: Rumbos y sentidos de la comunicación*. 2018. Vol. 17(33). pp. 275-291.

11. Kathirvel K., Hashim H. The Use of Audio-Visual Materials as Strategies to Enhance Speaking Skills among ESL Young Learners. *Creative Education*. 2020. Vol. 11. pp. 2599-2608. 10.4236/ce.2020.1112192.

12. Lima S., Fernández F. La educación a distancia en entornos virtuales de enseñanza aprendizaje. *Reflexiones didácticas*. Atenas. 2017. Vol. 3(39). pp. 1-10.
13. Marcos-Ramos M., Moreno-Méndez M. La influencia de los recursos audiovisuales para el aprendizaje autónomo en el aula. *Anuario Electrónico de Estudios en Comunicación Social” Disertaciones”*. 2020. Vol. 13(1). pp. 97-117.
14. Martínez-Salanova E. Aprender con el cine, aprender de película: una visión didáctica para aprender e investigar con el cine. Huelva: Grupo Comunicar, 2002.
15. Pibernat-Vila M. Nuevas socializaciones, viejas cuestiones? Adolescencia y género en la era audiovisual. *Revista de Investigaciones Feministas*. 2017. Vol. 8(2). pp. 529-544.
16. Simon J.-P., Benghozi P.-J. Challenged by technology: the audiovisual landscape and the evolving regulatory framework in Europe. *Economia della cultura : rivista trimestrale dell’ Associazione per l’economia della cultura*. 2021. No. (2). pp.163-188. ffhalshs-03503856
17. Zhang D., Zhou L., Briggs R. O., Nunamaker J. F. Jr. Instructional video in e-learning: Assessing the impact of interactive video on learning effectiveness. *Information y Management*. 2006. Vol. 43. pp. 15-27.